

Prawomocnym postanowieniem z dnia 16 stycznia 2017r. sprostować oczywistą niedokładność w punkcie II wyroku z 28 czerwca 2016r. w ten sposób, że nadać mu treść: „II. zasądza od powoda (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz pozwanego Z. S. kwotę 2.417,00 zł (dwa tysiące czterysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu”.

Sygn. akt V GC 31/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

28 czerwca 2016r.

Sąd Rejonowy w Nowym Sączu V Wydział Gospodarczy w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Anna Dobosz

Protokolant st. sekr. sąd. Beata Świąś

po rozpoznaniu 28 czerwca 2016r. w N.

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko Z. S.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

I. oddała powództwo

II. zasądza od powoda (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powoda Z. S. kwotę 2 417,00 zł (dwa tysiące czterysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSR Anna Dobosz

Sygn. akt VGC 31/16

1. odnotować wyrok,

2. kal. 21 dni,

28 czerwca 2016r. SSR Anna Dobosz

Sygn. akt V G C 31/16

UZASADNIENIE

wyroku z 28 czerwca 2016r.

Powód (...) Spółka Akcyjna w pozwie z 07 grudnia 2015r. skierowanym przeciwko Z. S. domagał się pozbawienia w całości wykonalności tytułu wykonawczego, to jest nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie w IX Wydziale Gospodarczym z 27 czerwca 2014 roku, sygn. IX GNc 5385/14, oraz zasądzenia kosztów procesu, tj. wpisu i kosztów zastępstwa prawnego.

Na uzasadnienie żądania powód podał, że 17 listopada 2015 roku komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Nowym Sączu Maksymilian Szostek w sprawie Km 838/15 wszczął egzekucję na rzecz pozwanego przeciwko powodowi. Sąd oddalił wniosek powoda o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty i odrzucił sprzeciw.

Powód został pozbawiony możliwości podniesienia w tamtej sprawie zarzutu spełnienia świadczenia w dniu 18 września 2013 roku. Powód wskazał, że 10 września 2013 roku złożył pozwanemu oświadczenie o potrąceniu własnej wierzytelności z wierzytelnością dochodzoną w powołanej sprawie sądowej.

Zdaniem powoda, dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności opierając swoje roszczenie na zarzucie spełnienia świadczenia. Wierzytelności obu stron w momencie potrącenia istniały, były wzajemne i wymagalne, a przy tym jednorodne.

(pozew – k. 1-6).

Pozwany Z. S. w odpowiedzi na pozew domagał się oddalenia powództwa w i zasądzenia na jego rzecz od powoda zwrotu kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa prawnego.

Zarzucił, że zasadność roszczenia stwierdzonego orzeczeniem sądowym może być rozpatrywana tylko na podstawie zdarzeń które nastąpiły po wydaniu orzeczenia sądowego. Ponadto wskazał, że tytuł wykonawczy został w całości wykonany, a egzekucja zakończona postanowieniem organu egzekucyjnego z 9 grudnia 2015 roku. Z ostrożności procesowej pozwany wskazał, że oświadczenie o potrąceniu jest bezskuteczne, gdyż nie spełnia wymogów z art. 498 k.c., a powód uznał wierzytelność pozwanego wynikającą z zaskarżonego nakazu zapłaty

(odpowiedź na pozew – k. 55-59).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie w IX Wydziale Gospodarczym nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z 27 czerwca 2014 roku zasądził od (...) SA w W. na rzecz powoda Z. S. kwotę 28.702,05 zł, z ustawowymi odsetkami od 29 kwietnia 2014 roku do dnia zapłaty oraz koszty procesu. 5 listopada 2015 roku sąd zaopatrzył to orzeczenie w klauzulę wykonalności.

(d. nakaz zapłaty – k. 11 akt Km(...)).

Z. S. 17 listopada 2015 roku złożył do komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Nowym Sączu Maksymiliana Szostek wniosek o egzekucję należności objętej nakazem zapłaty.

19 listopada 2015 roku komornik zajął skutecznie wierzytelność z rachunku bankowego powoda. Komornik wyegzekwował całą wierzytelność i 9 grudnia 2015 roku zakończył postępowanie egzekucyjne.

(d. akta Km(...), wniosek, zawiadomienie o zajęciu, postanowienie o zakończeniu postępowania, adnotacja na tytule wykonawczym).

Ustalając stan faktyczny sprawy sąd oparł się na dokumentach urzędowych to jest orzeczeniu sądu i czynnościach sądowego organu egzekucyjnego uwidocznionych w aktach sprawy egzekucyjnej. Sąd pominął wnioski dowodowe z pozwu to jest dowód z oświadczenia o potrąceniu, dowodów prowadzonej korespondencji między stronami z 2013 roku oraz z lat wcześniejszych. Zdaniem sądu, dowody te nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia.

Sąd zważył, co następuje:

Żądanie pozwu należało oddalić z kilku powodów.

Art. 840 § 1 pkt 2 kpc stanowi, że dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

Zgodnie z wyrokiem SN z 04 kwietnia 2002r. I PKN 197/01 „powództwo przeciwegzekucyjne może być realizowane tylko pod warunkiem, że istnieje potencjalna możliwość wykonania tytułu wykonawczego. Żądanie pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności nie może być jednak skutecznie złożone po wyegzekwowaniu należności w całości”.

W toku procesu sąd ustalił, że 9 grudnia 2015 roku wierzytelność objęta nakazem zapłaty została wyegzekwowana w całości. Zasadność powództwa o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności ocenia się według stanu rzeczy z chwili orzekania (art. 316 § 1 kpc).

W świetle powyższego, należało przyjąć, że nie zachodzi podstawowa przesłanka do uwzględnienia żądania pozwu to jest istnienie potencjalnej możliwości wykonania tytułu wykonawczego. Tytuł ten bowiem został wykonany.

Na marginesie sąd zważył, że zgłoszony przez powoda zarzut potrącenia na skutek spełnienia świadczenia był zarzutem spóźnionym.

W doktrynie i judykaturze do zdarzeń powodujących wygaśnięcie zobowiązania zalicza się: wykonanie zobowiązania, zrzeczenie się roszczenia przez wierzyciela, potrącenie, świadczenie w miejsce wypełnienia, odnowienie, wydanie wyroku, który zapadł na korzyść jednego z dłużników solidarnych, jeżeli uwzględnia zarzuty, które są wszystkim dłużnikom solidarnym wspólne, zmianę wierzyciela, zmianę stosunków, z powodu których zobowiązanie albo obowiązek gaśnie lub ulega ograniczeniu, zmianę wierzyciela, dokonanie świadczenia przez dłużnika po wszczęciu egzekucji, ziszczenie się warunku rozwiązującego, odnowienie zobowiązania, dobrowolne zwolnienie dłużnika od długu lub rozwiązanie ugody (zob. E. Wengerek, Sądowe postępowanie egzekucyjne w sprawach cywilnych, Warszawa 1978, s. 139 i n.; E. Wengerek, glosa do orzeczenia SN z dnia 12 kwietnia 1962 r., 2 CR 549/61, NP 1964, nr 3, s. 307 i n. oraz uzasadnienie wyroku SN z dnia 15 listopada 1996 r., II CKN 7/96, OSNC 1997, nr 4, poz. 39, a także uzasadnienie uchwały SN z dnia 25 stycznia 1977 r., III CZP 71/76, OSNCP 1977, nr 9, poz. 157).

W uzasadnieniu uchwały z dnia 21 lipca 2010 r., III CZP 47/10, LEX nr 585109, Sąd Najwyższy podkreślił, że stan powagi rzeczy osądzonej pociąga za sobą m.in. skutek w postaci prekluzji materiału procesowego (faktycznego) sprawy, co oznacza, że z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia merytorycznego zarzuty, których podstawą są okoliczności istniejące już w czasie postępowania - przed wydaniem wyroku, nie mogą być podstawą podważania skutków prawomocnego wyroku, jeżeli nie zostały zgłoszone w trakcie tego postępowania. Strona traci zatem możliwość podnoszenia tych okoliczności, o ile nie wykaze, że nie mogła tego uczynić we właściwym czasie z przyczyn od niej niezależnych.

Jeżeli dłużnik wskazuje, że po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane (art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.), to powinien je udowodnić. Przykładowo, dłużnik może wskazywać, że zobowiązanie wygasło na skutek zapłaty czy wykonania zobowiązania (art. 451 k.c.), złożenia do depozytu, dobrowolnego zwolnienia z długu (art. 508 k.c.), świadczenia w miejsce zapłaty (art. 453 k.c.), czy też nie może być egzekwowane, ponieważ rozłożono świadczenie na raty lub odroczone jego spełnienie, albo gdy występuje trwała niemożliwość świadczenia, a także gdy wydano wyrok na korzyść współdłużnika solidarnego (art. 375 § 2 k.c.). Dłużnik może ponadto powoływać się na zarzut potrącenia, ale tylko w takiej sytuacji, gdy wierzytelność nadająca się do potrącenia stała się wymagalna dopiero po powstaniu tytułu egzekucyjnego (szerzej K. Korzan: Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne w sprawach cywilnych, Warszawa 1986, s. 213-215).

Wyłącznie językowa wykładnia art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., skupiająca się na spostrzeżeniu, iż w końcowym fragmencie tego przepisu nie użyto jakiegokolwiek obostrzenia semantycznego, nie może być uznana za wystarczającą, gdyż jej wyniki podważają podstawowe zasady procesu cywilnego. Uznanie, że przepis ten umożliwi korektę wyników przeprowadzonego postępowania rozpoznawczego z powołaniem się na niezgłoszony lub pominięty w tym postępowaniu (prawidłowo lub błędnie) zarzut spełnienia świadczenia, burzyłoby konstrukcję powództwa opozycyjnego i godziłoby w fundamentalne wartości procesowe w postaci prawomocności materialnej orzeczeń co do istoty sprawy oraz ich powagi rzeczy osądzonej. Byłoby to również premiowaniem strony niedbałej, która nie strzeże swoich interesów i nie korzysta z praw przysługujących jej w czasie postępowania rozpoznawczego (por. np. art. 217

§ 1 k.p.c.), nie wyłączając prawa do wnoszenia środków odwoławczych lub innych środków zaskarżenia. Prekluzja procesowa ma charakter bezwzględny i nie może więc być "korygowana" w drodze powództwa przeciwegzekucyjnego. Zatem "oparcie powództwa przeciwegzekucyjnego na zarzucie spełnienia świadczenia (art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.) jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy zarzut ten - ze względu na ustanowiony ustawą zakaz - nie mógł być rozpoznany w sprawie, w której wydano tytuł egzekucyjny" (tak. SA we Wrocławiu z 20.03.2013r. I ACa 44-13, LEX nr 1362993).

W uchwale z dnia 23 maja 2012 r., III CZP 16/12, OSNC 2012, nr 11, poz. 129, LEX nr 1227607, SN stwierdził: „Oparcie powództwa przeciwegzekucyjnego na zarzucie spełnienia świadczenia (art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.) jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy zarzut ten - ze względu na ustanowiony ustawą zakaz - nie mógł być rozpoznany w sprawie, w której wydano tytuł egzekucyjny”.

Z kolei w wyroku z dnia 13 marca 2012 r., IV CSK 284/11, LEX nr 1171302 – „Nie stanowi uzasadnionej podstawy powództwa opozycyjnego przewidzianego w art. 840 § 1 pkt 2 in fine k.p.c. zarzut spełnienia świadczenia, który z przyczyn leżących po stronie dłużnika, nie został zgłoszony przed zamknięciem rozprawy w sprawie, w której został wydany tytuł egzekucyjny.

Z treści pozwu wynika, że powód przez własne zaniechanie został pozbawiony prawa wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty w sprawie, w której następnie wydano tytuł wykonawczy. Już wówczas powód podnosił wobec pozwanego zarzut potrącenia z własną wierzytelnością istniejącą przed wydaniem orzeczenia w tamtej sprawie. Zarzut ten nie został rozpoznany przez sąd który następnie wydał tytuł wykonawczy, a to wobec odrzucenia sprzeciwu powoda (pozwanego w tamtej sprawie) od nakazu zapłaty.

Ponieważ jednak obecnie zgłoszony zarzut spełnienia świadczenia na skutek potrącenia wzajemnych wierzytelności odwoływał się do sytuacji sprzed wydania nakazu zapłaty, a przy tym, gdyby powód dochował należytej staranności w tamtym procesie, zarzuty te mógł był przedstawiać w tamtej sprawie - to także z mocy powołanego przepisu i w świetle prezentowanych stanowisk doktryny oraz orzecznictwa Sądu Najwyższego, zarzut ten nie mógł zostać obecnie uwzględniony jako podstawa pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności.

Mając powyższe na uwadze, w oparciu o powołane przepisy, sąd oddalił żądanie pozwu w całości.

W oparciu o art. 98 i n. kpc, sąd zasądził od powoda jako przegrywającego na rzecz pozwanego zwrot kosztów procesu to jest wynagrodzenie fachowego pełnomocnika stawce minimalnej 2.417,00 zł, obliczone od podanej wartości przedmiotu sporu, tj. od kwoty 28.703,00 zł.

SSR Anna Dobosz

Z:

1/ odnotować uzasadnienie,

2/ odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powoda,

3/ kal. 14 dni.

08.07.2016r.

SSR Anna Dobosz